

Kiek kainuoja miško ūkio veikla?

Planuojantiems įsigyti miško ir užsiimti ūkine veikla aktualu žinoti, kaip ūkinė veikla yra apmokestinama ir kokią naudą miško savininkas gali gauti parduodamas arba eksploatuojamas įgytą mišką.

Mokesčiai priklauso nuo teisinio asmens subjektiškumo ir nuo to, kokia forma parduodamas miškas. „Parduodant miško valdą kartu su žeme, jei turtas išlaikytas daugiau nei 3 metus, mokesčių mokėti nereikia. Parduodant medieną stačiu mišku, taikomas 15 proc. gyventojų pajamų mokestis (GPM) su 8000 Lt neapmokestinama suma“, – paaiškino Lietuvos miško savininkų asociacijos pirmininko pirmasis pavaduotojas Kazimieras Šiaulys.

Jeigu medienos nenukirstu mišku perkėjas ir pardavėjas yra fiziniai asmenys, mokestį sumoka pardavėjas. Kai juridinis asmuo perka statų mišką iš fizinio asmens, mokestis išskaitomas ir sumokamas juridinio asmens.

Fiziniam asmeniui parduodant medieną stačiu mišku kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims bent

du kart per metus, tai prilyginama individualiai veiklai ir taikomas 5 proc. GPM nuo pelno mokestis, taip pat socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo mokesčiai. Juridiniai asmenys turi mokėti tokius pačius mokesčius, kaip ir kitos pelno siekiančios bendrovės. Įmonė įregistruojama ir kaip PVM mokėtoja, jei jos metinės apyvartos suma siekia 150 tūkst. litų.

Pažymėtina, kad nuo 2015 m. sausio 1 d. pradedamas taikyti ir privalomasis 5 proc. mokestis nuo pajamų už žaliavinę medieną ir stačią mišką.

Priklauso nuo gebėjimo organizuoti miško darbus

Pajamas, jei tvarkingai auginamas, miškas pradeda duoti nuo 20 metų. Kokia pelno dalis atitenka miško savininkui atskaičiavus mokesčius, priklauso ne tik nuo miško rūšies, bet ir nuo to, kaip miško savininkas geba organizuoti miško darbus. Anot specialisto, norintiems įsigyti miško derėtų ne tik pasidomėti miško brandumu, klase bei amžiumi, bet ir įvertinti miško

kirtimo, ištraukimo kaštus, galimą medžių supuvimo procentą ir kitus galimus rizikos faktorius. Reikėtų atsižvelgti ir į 1 hektaro nebrandaus miško sutvarkymo kainą, kuri gali svyruoti nuo 500 iki 1500 litų, priklausomai nuo sąlygų, kuriose tenka dirbti eksploatuojantiems mišką.

Vyrauja įsitikinimas, kad pelninga miško ūkio veikla gali užsiimti tik didelių miško valdų savininkai. Tačiau kaip teigia K.Šiaulys, net ir mažesni plotą turintiems savininkams išlaidos gali atsipirkti pabrangus medienos kainai: „viskas priklauso nuo to, ar asmuo įsigijęs mišką planuoja dirbti pats, ar remtis samdomu darbu – minimaliai naudojantis rangovų paslaugomis galima verstis, turint 200 hektarų nuosavo miško. Anksčiau reikėdavo bent 400–500 hektarų, tačiau, pabrangus medienai ir efektyviai investuojant į mišką, sumažėjo reikalingas miško plotas. Pabrango ir biokuras, o tai leidžia galvoti, jog iš mažesnio ploto galima išgyventi.“

Straipsnis parengtas bendradarbiaujant su LR Aplinkos ministerija.

Užs. Nr. 880